

Bijlage 1: Stand van zaken uitvoering Omgevingswet, tweede kwartaal 2025

In deze bijlage ga ik verder in op gebeurtenissen in het tweede kwartaal van 2025. Waar mogelijk, vergelijk ik dit met de gebeurtenissen die in eerste kwartaal van 2025 of in 2024 zijn opgedaan. Allereerst gaat deze bijlage in op de indrukken en ervaringen van bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties (de uitvoeringspraktijk). Hierbij wordt ingegaan op de vraag of alle betrokkenen, samen of apart, kunnen werken met en in de geest van de Omgevingswet. Hiervoor is zowel het (technisch) goed functioneren van de drie ketens¹ als het kunnen (samen)werken in en tussen de drie ketens van belang. Naast de werking van de drie ketens ga ik nader in op de inspanningen die worden geleverd door de uitvoeringsondersteuning bij de veranderopgave van bevoegde gezagen. Bij burgers, (maatschappelijke) organisaties en bedrijven wordt er vooral op gelet of zij makkelijk meldingen kunnen doen, vergunningen kunnen aanvragen en plannen kunnen maken. Deze opzet is bewust gekozen en vormt (mede) de opmaat naar de invoeringstoets die wordt uitgevoerd. Tot slot wordt in deze bijlage ingegaan op de stand van zaken van nog een aantal overige onderwerpen.

Verdieping stand van zaken tweede kwartaal 2025

Bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties

De Omgevingswet draait om het bereiken van een balans tussen het beschermen en het benutten van de fysieke leefomgeving en biedt de instrumenten om hiertoe te komen. De Omgevingswet en de verschillende (kern)instrumenten volgen de beleidscyclus. Binnen het DSO vormen de planketen, de keten van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en de toepasbare regelketen de kern. Zo wordt gewerkt met én in de geest van de Omgevingswet. Het is van belang dat deze drie ketens afzonderlijk en in samenhang met elkaar (technisch) goed functioneren en dat bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties binnen en tussen de drie ketens goed kunnen (samen)werken. Hieronder ga ik dieper in op de belangrijkste bevindingen in de drie ketens. Ook licht ik toe welke aandacht en inzet er is vanuit de uitvoeringsondersteuning.

De Planketen

In het tweede kwartaal van 2025 is het gebruik van de meeste (kern)instrumenten in de planketen licht gestegen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2025. Hierbij zijn nog steeds verschillen te zien tussen de verschillende bevoegde gezagen en de mate waarin – vooral gemeenten – terugvallen op het gebruik van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM). Hiervoor is geen eenduidige reden c.q. oorzaak aan te wijzen, maar hier spelen verschillende factoren een rol. Belangrijke factoren blijven de stand van zaken van de lokale plansoftware en de aanwezig kennis bij ieder bevoegd gezag. Daarnaast speelt ook de gekozen aanpak een rol, bijvoorbeeld hoe wordt omgegaan met gebiedsontwikkelingen of welke strategie wordt gevolgd om het omgevingsplan op te bouwen.

De cijfers uit de monitor van het DSO geven, over het tweede kwartaal van 2025, het volgende beeld ten aanzien van het gebruik van de (kern)instrumenten in de planketen door de bevoegde gezagen. Voor het instrument omgevingsplan, een belangrijk instrument voor de gemeenten, geldt dat het afgelopen kwartaal 193 ontwerp-omgevingsplannen zijn gepubliceerd. Hierbij is 43 keer het hoofdspoor gebruikt en is 150 keer gebruik gemaakt van de TAM. Dit is een stijging van 57 ten opzichte van de 136 ontwerp-omgevingsplannen in het eerste kwartaal van 2025. Daarnaast zijn er dit kwartaal 129 wijzigingen van omgevingsplannen vastgesteld. Bij de vaststelling is 55 keer het hoofdspoor toegepast en is 74 keer teruggevallen op de TAM. Ook hier is een stijging zichtbaar van 44 ten opzichte van de 85 vastgestelde (wijzigingen van) omgevingsplannen in het eerste kwartaal van 2025. Door provincies is in het afgelopen kwartaal 7 keer een ontwerp-omgevingsverordening gepubliceerd. Hierbij is 5 keer gebruik gemaakt van het hoofdspoor en 2 keer de TAM. Tevens zijn er 7 wijzigingen van een omgevingsverordening vastgesteld, allen via het hoofdspoor. Voor de waterschappen geldt dat in het afgelopen kwartaal 11 keer een ontwerp-waterschapsverordening is gepubliceerd en 7 keer een (wijziging van een) waterschapsverordening is vastgesteld. De waterschappen maken geen gebruik van de TAM en in alle gevallen is dan ook het hoofdspoor toegepast. Wat betreft de inzet van de andere instrumenten, zoals de omgevingsvisie, het programma en het voorbereidingsbesluit, is het gebruik binnen de diverse bestuurslagen in het afgelopen kwartaal weer verder toegenomen. Het afgelopen kwartaal is 21 keer een ontwerp omgevingsvisie gepubliceerd en is 17 keer een omgevingsvisie (gewijzigd) vastgesteld. 45 keer is een ontwerpprogramma vastgesteld en 28 keer is er een programma vastgesteld. Tot slot is 47 keer een voorbereidingsbesluit genomen. In het geval van de omgevingsvisie en het programma is

¹ De Planketen, De Vergunning, Toezicht en Handhaving keten (VTH-keten) en de Toepasbare regelketen.

in alle gevallen het hoofdspoor toegepast. Bij de publicaties van het voorbereidingsbesluit geldt een 50/50 verdeling ten aanzien van het toepassen van het hoofdspoor of de TAM.

Naast de cijfers uit de productieomgeving zijn ook meer publicaties in de preproductie-omgeving (de oefenomgeving van het DSO) zichtbaar. Dit laat zien dat steeds meer bevoegde gezagen actief oefenen met bijvoorbeeld de opbouw van het omgevingsplan. Ze volgen daarbij de nieuwe structuur van de nieuwe standaard (STOP-TPOD). Daarbij valt ook op dat er een groeiende aandacht is voor het inzetten van de andere (kern)instrumenten. Dat bevoegde gezagen druk bezig zijn met (de voorbereiding op) hun instrumenten blijkt ook uit de vragen die het IPLO ontvangt vanuit bevoegde gezagen. Veel vragen die het IPLO van gemeenten ontvangt, gaan bijvoorbeeld over het kiezen van een structuur voor het omgevingsplan, het omzetten van regels uit verordeningen of de wijze waarop instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) verwerkt kunnen en/of moeten worden in het omgevingsplan. Daarbij gaat het vaak over thematische onderwerpen zoals geluid, bodem(verontreiniging), veiligheidsaandachtsgebieden of het aanwijzen van woningbouwcategorieën voor bijvoorbeeld sociale woningbouw. Daarbij merkt het IPLO op dat er onder bevoegde gezagen nog meer behoefte ontstaat aan goede praktijkvoorbeelden en het uitwisselen van kennis en ervaringen.

Ook wordt geconstateerd dat het op een goede manier annoteren van omgevingsdocumenten nog achter blijft ten opzichte van de verwachting. Het goed annoteren van omgevingsdocumenten is om verschillende redenen wenselijk. Het draagt namelijk bij aan een goede raadpleegbaarheid van het document zelf in het DSO-LV, maar het is ook noodzakelijk om een goede link te leggen naar toepasbare regels en daarmee te zorgen voor een goede en gebruiksvriendelijke Vergunningcheck in het Omgevingsloket (zie ook verderop: toepasbareregel keten). De constatering dat het annoteren achterblijft is voor een deel gelegen in het kennisniveau rondom het goed (kunnen) annoteren. Het annoteren van omgevingsdocumenten is geheel nieuw onder de Omgevingswet en ook in dit kader zijn meer (praktische) hulpmiddelen en voorbeelden wenselijk.

Om het werken in de planketen te bevorderen blijft er via de uitvoeringsondersteuning nadrukkelijke aandacht voor de kennisontwikkeling en -overdracht in de planketen. In deze kennisontwikkeling en -overdracht staat het delen van praktijkvoorbeelden en komen tot (praktische) hulpmiddelen steeds meer centraal. Door de VNG worden, in samenwerking met de ondersteuning vanuit mijn ministerie, steeds meer landelijke en regionale bijeenkomsten georganiseerd vanuit het Netwerk omgevingsplan. Tijdens deze bijeenkomsten is nadrukkelijk aandacht voor het onderling uitwisselen van ervaringen en het delen van best practices. Met name het delen en laagdrempelig ontsluiten van goede praktijkvoorbeelden heeft daarbij mijn specifieke aandacht, zodat zoveel mogelijk bevoegde gezagen hier hun voordeel mee kunnen doen. Uiteraard blijf ik samen met de bestuurlijke partners kijken of en zo ja waar eventueel aanvullingen op het ondersteuningsaanbod noodzakelijk zijn. Om daarnaast het annoteren van omgevingsdocumenten (verder) te bevorderen is onder leiding van Geonovum gewerkt aan een annotatierichtlijn, welke recent is opgeleverd.² Deze richtlijn beschrijft hoe bevoegde gezagen omgevingsdocumenten het beste kunnen annoteren, zodat ze toegankelijk, bruikbaar en juridisch betrouwbaar zijn in het Omgevingsloket, en zijn voor veel voorkomende situaties praktische voorbeelden opgenomen. De richtlijn vormt daarmee een praktisch hulpmiddel voor bevoegde gezagen, welke hen helpt bij het annoteren van hun omgevingsdocumenten.

Tot slot gaf ik in mijn brief al aan dat ten aanzien van de techniek in de planketen steeds meer bevoegde gezagen technisch in staat zijn om via het nieuwe hoofdspoor in de planketen te werken. Uit de meest recente Interbestuurlijke Ketentesten (IKT) blijkt ook dat bevoegde gezagen daarnaast steeds vaker in staat zijn om zelfstandig hun (wijzigings)besluiten te publiceren in de planketen. Daarnaast zijn het afgelopen kwartaal verdere verbeteringen aangebracht en geconstateerd in de viewer(s) van het DSO-LV. Deze verbeteringen bevorderen de raadpleegbaarheid van gepubliceerde omgevingsdocumenten.³ Stap voor stap worden zodoende (technische) verbeteringen in het DSO aangebracht, die het algehele werken in de planketen verder versterken. Ik blijf samen met de bestuurlijke partners via het IKT, onder leiding van de VNG, de werking van de planketen testen.

De Vergunning, Toezicht en Handhavingketen (VTH-keten)

Binnen de VTH-keten werken bevoegde gezagen en uitvoeringsorganisaties aan de behandeling van ingediende vergunningaanvragen, meldingen en informatieplichten. De ontvangst van vergunningaanvragen, meldingen en informatieplichten via het DSO werkt sinds inwerkingtreding

² [Annotatierichtlijn | Wegwijzer TPOD](#)

³ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

goed en de recente IKT-testen bevestigen wederom het beeld dat de vergunningsketen in technische zin goed werkt.⁴ Via het Omgevingsloket zijn door initiatiefnemers in het tweede kwartaal circa 42 duizend vergunningen aangevraagd, 37 duizend meldingen gedaan en 24 duizend informatieplichten gemeld bij bevoegde gezagen. Daarmee zijn de volumes na een lichte stijging in het eerste kwartaal van 2025 terug op het niveau van eind vorig jaar. Daarnaast is binnen de VTH-keten een verdere toename zichtbaar van het aantal aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). In de maanden april, mei en juni zijn in totaal 1.855 BOPA's aangevraagd, een kleine toename ten opzichte van de 1.810 in het eerste kwartaal van 2025.

Zoals ik in mijn eerdere voortgangsbrieven heb benoemd, ligt de aandacht in de VTH-keten op het werken met de nieuwe wet en de nieuwe voorzieningen. Initiatiefnemers zijn in staat om zich te oriënteren of een aanvraag in te dienen via het Omgevingsloket. Tegelijkertijd blijft contact tussen bevoegde gezagen en initiatiefnemers nog regelmatig nodig om aanvragen die niet compleet zijn of (deels) onjuist zijn ingevuld in goede banen te leiden. Het vergemakkelijken en bevorderen van dit contact is, zoals eerder gemeld, ook deels onderdeel van het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket. Daarnaast zullen meer activiteiten in het kader van het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket, maar ook in de planketen (bijvoorbeeld het toepassen van het hoofdspoor en annoteren van omgevingsdocumenten) en het maken van toepasbare regels in de toepasbareregel-keten allemaal een positieve bijdrage leveren aan de VTH-keten en het samenspel in deze keten tussen bevoegde gezagen, (keten)partners en initiatiefnemers.

Naast contact tussen bevoegde gezagen en initiatiefnemers is contact én daarmee samenwerking tussen bevoegde gezagen en (keten)partners van belang. Vanuit de uitvoeringsondersteuning is, in samenwerking met de VNG en softwareleveranciers, dan ook veel aandacht voor het gebruik van de samenwerkingsfunctionaliteit in het DSO. Deze functionaliteit stimuleert en vergemakkelijkt de samenwerking tussen partijen tijdens het vergunningverleningsproces. Het aantal gestarte samenwerking via deze functionaliteit is vergelijkbaar met het vorige kwartaal.

Binnen de VTH-keten is zichtbaar dat vragen die door bevoegde gezagen worden gesteld aan het IPLO onder andere gaan over het gebruik, de mogelijkheden en de beoordeling van de BOPA. Daarnaast ontvangt het IPLO vragen over het al dan niet vergunningplichtig zijn van bouwen voor de technische bouwactiviteit. Het IPLO ontvangt hierbij veel vragen over verbouw, met name over aan-, op- en uitbouwen en renovaties. Vanuit de uitvoeringsondersteuning is tijdens praktijkgerichte workshops, VTH-expertsessies en gerichte intervisiebijeenkomsten aandacht voor deze onderwerpen.

De Toepasbareregel-keten

Ondanks dat het annoteren van omgevingsdocumenten nog achterblijft ten opzichte van de verwachting is de toepasbareregel-keten in het tweede kwartaal van 2025 onverminderd in beweging geweest. Steeds meer bevoegde gezagen zijn bezig met het omzetten van de eigen juridische regels naar toepasbare regels. Daarbij wordt het tempo vooral bepaald door de aanwezige kennis en capaciteit bij deze bevoegde gezagen.

In het kader van de capaciteit is de beperkte beschikbaarheid van regelanalisten een aandachtspunt, al ontstaan steeds meer regionale samenwerkingen om dit capaciteitsvraagstuk in regionaal verband op te pakken. Deze regionale samenwerking is tegelijkertijd belangrijk, omdat het kijken naar onduidelijke toelichtingen op regels en tegenstrijdige regels tussen bevoegde gezagen, nadrukkelijk bijdraagt aan meer consistentie en een verbetering van de informatie in het Omgevingsloket.

Voor wat betreft de kennisontwikkeling is er vanuit de uitvoeringsondersteuning aandacht voor de toepasbareregel-keten. Vanuit de uitvoeringsondersteuning wordt gewerkt aan meer bewustwording over het effect van goede toepasbare regels op de dienstverlening, is veel aandacht voor het overdragen van kennis over toepasbare regels en krijgen bevoegde gezagen ondersteuning bij het maken ervan. In het afgelopen kwartaal zijn diverse themasessies, veldlabs en workshops georganiseerd over toepasbare regels. Hier ga ik, samen met de ketenpartners, de komende kwartalen ook onverminderd mee door. Naast deze bijeenkomsten zijn in samenwerking met de VNG en een aantal gemeenten vragenbomen ontwikkeld voor de tien meest voorkomende

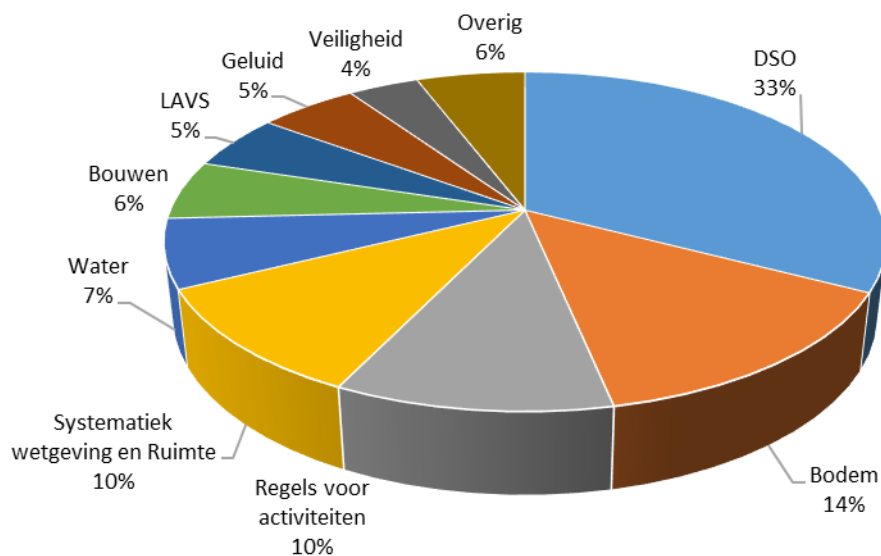
⁴ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

werkzaamheden, zoals voor het weghalen van een boom⁵ of voor bouwactiviteiten als het bouwen van een schuur of het plaatsen van een dakkapel. Deze kunnen door gemeenten als voorbeeld of ter inspiratie gebruikt worden. Ook is tijdens het leertraject DSO professional Omgevingswet, waarover ik u eerder informeerde, nadrukkelijk aandacht voor het thema toepasbare regels. Tot slot zal ook de annotatierichtlijn van Geonovum, waar ik u ook al eerder over informeerde, bijdragen aan de verdere omzetting van juridische regels naar toepasbare regels en de kwaliteit van deze omzettingen.

Gebruik Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)

In het tweede kwartaal werden iets minder vragen aan IPLO gesteld dan in het eerste kwartaal. Dit is volgens verwachting voor de tijd van het jaar met feestdagen en vakanties. Het IPLO ontving in totaal in het tweede kwartaal ongeveer 7.600 vragen. Dit komt neer op wekelijks gemiddeld 600 vragen. Dit is een groot verschil met een jaar geleden, waarin het IPLO gemiddeld 1100 vragen per week ontving en er in totaal in het tweede kwartaal van 2024 ruim 10 duizend vragen werden gesteld. De vragen werden het afgelopen kwartaal voornamelijk gesteld door gemeenten (22%), omgevingsdiensten (19%), bedrijven (18%), advies- en ingenieursbureaus (14%) en particulieren (13%).

Een jaar geleden ging ruim 35% van de vragen over het DSO. In het tweede kwartaal van 2025 ging dit om 33% van de vragen. Dit is iets meer dan in het afgelopen kwartaal. De overige twee derde (67%) van de vragen in dit kwartaal ging over inhoudelijke onderwerpen als bijvoorbeeld bouwen, graven in de grond en milieubelastende activiteiten. Relatief gezien zijn er in tweede kwartaal iets meer vragen over de bodem wet- en regelgeving gesteld ten opzichte van het vorige kwartaal. De procentuele verdeling van vragen over de verschillende onderwerpen is hieronder in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1: verdeling vragen per onderwerp IPLO (Q2 2025)

De website van het IPLO is het tweede kwartaal wederom veel gebruikt. Het bezoek laat, zoals verwacht, een lichte daling zien ten opzichte van het eerste kwartaal. De website kende 692.000 bezoeken, waarbij bijna 1,9 miljoen pagina's bezocht werden. Een jaar geleden kende de website ruim 666.000 bezoeken waarbij 2,2 miljoen pagina's werden bezocht. Net als in de eerdere kwartalen zijn de meest bezochte onderdelen op de website vooral de uitleg van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de bruidsschat informatie. Ook werden de pagina's met het stappenplan vergunningsvrij bouwen en de pagina's over vergunning of melding bij de technische bouwactiviteit zeer goed bezocht.

Burgers, (maatschappelijke) organisaties en bedrijfsleven

Het Omgevingsloket wordt door burgers, (maatschappelijke) organisaties en het bedrijfsleven veel gebruikt voor het indienen van aanvragen en het doen van meldingen. Ook in het tweede kwartaal is stabiel patroon in het gebruik van het Omgevingsloket te zien. In het tweede kwartaal zet het

⁵ <https://vng.nl/artikelen/toepasbare-regel-voor-vergunningcheck-voor-de-werkzaamheid-boom-of-beplanting-onderhouden-of-weghalen>

beeld van het gebruik van het Omgevingsloket zich voort. Maandelijks zijn er ruim 600 duizend sessies van ongeveer 200 duizend unieke bezoekers die het Omgevingsloket bezoeken. Sinds inwerkingtreding gaat het om bijna 10 miljoen sessies en ruim 3 miljoen unieke bezoekers.

Voor de incidentele gebruiker, vaak een burger, die bijvoorbeeld een schuur wilt bouwen, zonnepanelen wil aanleggen of een boom wil kappen is met name de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket van belang. Over het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van het Omgevingsloket en de activiteiten die in dit kader worden ondernomen heb ik u hiervoor al uitgebreid geïnformeerd. De activiteiten zijn er uiteindelijk op gericht om het voor de initiatiefnemer makkelijker te maken om met de juiste informatie een vergunningaanvraag te doorlopen.

Naast de incidentele gebruiker vormt het bedrijfsleven een grote groep gebruikers van het Omgevingsloket. Via periodieke stakeholderstafels en gebruikersoverleggen wordt vinger aan de pols gehouden bij koepel- en brancheorganisaties van het bedrijfsleven. Gebruikerservaringen en meldingen vanuit de uitvoeringspraktijk, die worden ontvangen via de stakeholderstafels en via het IPLO, worden geanalyseerd. Op basis hiervan worden vervolgens – indien noodzakelijk – verbeteringen doorgevoerd in het Omgevingsloket. Zo zijn er specifieke landingspagina's voor bedrijven in ontwikkeling om informatie beter op maat in het Omgevingsloket aan deze doelgroep aan te bieden. Daarnaast wordt samen met ondernemers voor specifieke branches gekeken naar een aantal gewenste specifieke verbeteringen, zoals op het gebied van brandveiligheid en bodemactiviteiten.

Bedrijven vormen ook een grote groep vragenstellers bij IPLO. De vragen gaan met name over de aanwijzing van milieubelastende activiteiten (Bal). De systematiek is anders dan onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het is daarom voor bedrijven nog regelmatig wennen om te bepalen onder welke milieubelastende activiteiten een bedrijf valt. Ook de begrippen 'functioneel ondersteunende activiteit', 'kernactiviteit' en 'andere milieubelastende activiteit' vergen gewenning. Via een doelgroepgerichte benadering wordt, in samenwerking met de koepels en brancheorganisaties, gewerkt aan kennisuitwisseling met betrokkenen uit de dagelijkse praktijk. Dit gebeurt onder andere op het gebied van kabels en leidingen met netbeheerders, nutsbedrijven, kabels, stedenbouwkundig adviesbureaus en bevoegde gezagen. Met het delen van kennis en het bespreken van casussen ontstaat bijvoorbeeld meer inzicht in het loslaten van de onlosmakelijkheid. Door het loslaten van de onlosmakelijkheid en daarmee regels en processen minder strak aan elkaar te koppelen, ontstaat er meer ruimte voor flexibiliteit, maatwerk en eigen invulling.

Het aanvragen is flexibeler geworden door het vervallen van de aanhaakplicht en de eis van onlosmakelijke samenhang, waardoor verschillende vergunningen benodigd voor één initiatief afzonderlijk van elkaar aangevraagd kunnen worden. Hierdoor kunnen initiatiefnemers bijvoorbeeld eerst nagaan of zij een vergunning voor een ruimtelijke bouwactiviteit die afwijkt van het omgevingsplan kunnen krijgen, voordat zij moeten investeren in de benodigde ontwikkeling voor het aanvragen van een technische bouwactiviteit. De groep gebruikers uit het bedrijfsleven ervaart het loslaten van de onlosmakelijkheid, en het daardoor apart kunnen aanvragen van een vergunning, als toegenomen regeldruk. Door het bedrijfsleven via samenwerking en kennisuitwisseling te betrekken bij uitvoeringsvraagstukken, ontstaat wederzijds inzicht in manieren om het gevoel van regeldruk te verminderen.

Stand van zaken Digitaal Stelsel Omgevingswet

Stabiliteit en werking DSO-LV

Het Omgevingsloket was in het tweede kwartaal gemiddeld 98% van de tijd beschikbaar voor gebruikers. De beschikbaarheid van de verschillende componenten lag wederom binnen de hiervoor afgesproken kaders. In de opdrachtverstrekking naar de verschillende operationele beheer organisaties (OBO's) en de daaraan gekoppelde Service Level Agreements (SLA's) vormt 98,5% beschikbaarheid per kalenderjaar het uitgangspunt. Deze beschikbaarheid is vergelijkbaar met andere landelijke voorzieningen, zoals de BAG. Bij het IPLO zijn 357 meldingen ontvangen, waarvan 233 verstoringen en 74 wijzigingsverzoeken. 9 verstoringen zijn met hoge prioriteit opgepakt. Gebruikers hebben hierdoor bepaalde functionaliteiten een korte tijd niet kunnen gebruiken. Deze verstoringen zijn snel en binnen de termijnen van de servicelevel afspraken (SLA) afgehandeld waardoor de impact op de dienstverlening aan de gebruikers beperkt bleef. Het was wederom niet nodig om het calamiteitenmanagement in te schakelen.

Stand van zaken afbouw, doorontwikkeling en uitbouw

In het afgelopen kwartaal zijn weer diverse stappen gezet in het kader van de afbouw, doorontwikkeling en uitbouw van het DSO. Dit alles met het doel om met elkaar het afgesproken 'basisniveau DSO-LV' en vervolgens het bestuurlijke eindambitieniveau (scenario 3), vastgelegd in de 'Bestuurlijke Agenda Uitbouw DSO-LV', te bereiken. Continue verbetering van het DSO-LV en het Omgevingsloket staan hierbij centraal. Hieronder ga ik in op de belangrijkste ontwikkelingen.

Zoals ik in mijn brief al aangaf is het afgelopen kwartaal hard gewerkt aan de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB). Deze werkzaamheden zijn noodzakelijk om uiteindelijk de STOP 1.4-standaard op een goede en verantwoorde wijze te implementeren in de LVBB en het DSO. Naast de werkzaamheden aan de LVBB zijn er over de volle breedte van het DSO-LV weer verdere verbeteringen doorgevoerd. Zo is, in lijn met de Europese verordening Single Digital Gateway (SDG), dit kwartaal een Engelstalige informatiepagina voor het Omgevingsloket beschikbaar gekomen. Hiermee kunnen initiatiefnemers met een Europees erkend inlogmiddel (eIDAS) in het Engels een verzoek indienen voor contact over een vergunningaanvraag. Hiermee zorgen we ervoor Europese inwoners makkelijk toegang krijgen tot onze digitale dienstverlening.

Daarnaast is het doorzoeken van de viewer 'Regels op de kaart' verder verbeterd. Verbeteringen die ook tijdens de Interbestuurlijke Ketentesten (IKT) zijn geconstateerd door de deelnemende bevoegde gezagen.⁶ Ook zijn er het afgelopen kwartaal nieuwe versies beschikbaar gekomen van zowel de standaard voor de vergunningketen (STAM) en de standaard voor de Vergunningcheck (STTR). Deze nieuwe versies ondersteunen diverse nieuwe functionele en technische veranderingen in het DSO. Tot slot is er in het afgelopen kwartaal opnieuw stevig gewerkt aan het verder verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid van de Vergunningcheck waarover ik u eerder in deze brief heb geïnformeerd.

Kostenontwikkeling Basisniveau DSO-LV

In mijn vorige brief gaf ik aan dat de kosten van de realisatie van de ontwikkeling van het basisniveau van het DSO-LV tot eind 2024 waren gestegen tot € 222,7 mln. ten opzichte van de op het Rijks ICT-dashboard aangegeven raming van € 177,5 mln. en dat deze toename verschillende oorzaken kent. Aan de hand van deze toename van € 45,2 mln. in de kosten voor de ontwikkeling van het DSO-LV tot eind 2024, die ik in mijn vorige brief heb genoemd, wordt het Rijks ICT-dashboard bijgewerkt en de actualisatie van het ICT-dashboard wordt naar verwachting dit najaar zichtbaar.⁷ In de 1^e suppletoire begroting 2025 zijn daarnaast middelen beschikbaar gesteld voor de verdere afbouw van het basisniveau van het DSO-LV die onder andere nodig zijn vanwege de extra kosten die gemoeid zijn met het verstevigen van het fundament van de LVBB.⁸ De exacte raming voor de jaren 2026 en verder wordt, mede vanwege de onzekerheid die deze vertraging geeft, nog uitgewerkt. Zodra deze raming bekend is, zal ik u hierover informeren. De planning is dat deze raming voor 2025 en verder gelijktijdig met de actualisatie van de kosten tot en met 2024 zichtbaar wordt in het Rijks ICT-Dashboard.

Stand van zaken overige onderwerpen

Wetgeving

Het ontwerp voor een technische Verzamelwet VRO-BZK is na consultatie voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Hierin zijn aanvullingen meegenomen op de invoeringswetgeving die via de Vangnetregeling Omgevingswet zijn vastgesteld. Een concept voor een technisch Verzamelbesluit Omgevingswet heeft tot en met 22 juni ter consultatie voorgelegen.⁹ Verder heeft een wijziging van de Omgevingsregeling ter consultatie voorgelegen om de bepalingsmethoden uit de aan de decentrale overheden overgedragen milieuregels (zgn. bruidsschat) te regelen.¹⁰ Daarmee worden gemeenten en waterschappen ontzorgd. Ook worden vergelijkbare uitkomsten van het bepalen van de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving bevorderd. Voor de decentrale regelgeving is ten slotte relevant dat op 31 mei de ter inzagelegging sloot van het ontwerp van het Programma Overgedragen Milieuregels Omgevingswet (POMO) en het bijbehorende milieueffectrapport.¹¹ De informatie van het landelijke milieueffectrapport kan door gemeenten en waterschappen worden gebruikt bij het opstellen van toekomstige omgevingsplannen en waterschapsverordeningen.

⁶ [Rapportage Interbestuurlijke ketentesten \(IKT\) PI-33](#)

⁷ *Kamerstukken I* 2024/25, 33 118/34 986, GJ, p. 7-8 & *Kamerstukken II* 2024/25, 33 118, nr. 292, p. 7-8.

⁸ *Kamerstukken II* 2024/25, 36 725 XXII, nr. 2, p. 21-22.

⁹ <https://www.internetconsultatie.nl/verzamelbesluitow26>

¹⁰ https://www.internetconsultatie.nl/regeling_niet_publiekrechtelijke_normen

¹¹ <https://www.platformparticipatie.nl/bruidsschatomgevingswet>

Uitreiking AandeSlag-trofee

In Nederland zijn inmiddels veel inspirerende voorbeelden te vinden van initiatieven die werken met en in de geest van de Omgevingswet. Om deze initiatieven in het zonnetje te zetten, waardering uit te spreken voor hun inzet en andere bevoegde gezagen te inspireren, is recentelijk de laatste AandeSlag-Trofee uitgereikt. Initiatieven konden zich aanmelden voor de trofee en dit heeft geleid tot 28 inzendingen voor vier categorieën. De categorieën zijn:

1. slim werken met de kerninstrumenten van de Omgevingswet;
2. anders (samen)werken onder de Omgevingswet;
3. van omgevingsdocument naar gebruiksvriendelijk loket; en
4. samenwerken met de overheid door marktpartijen en opleidingen.

De laatste categorie is nieuw ten opzichte van eerdere uitreikingen en gericht op marktpartijen, zoals advies-, stedenbouwkundige of planbureaus, softwareleveranciers, kennisinstellingen of opleidingsinstituten. Deze partijen spelen een belangrijke rol bij het ondersteunen van de bevoegde gezagen bij de implementatie en uitvoering. Uit alle inzendingen zijn uiteindelijk 12 nominaties gekozen, drie nominaties per categorie.¹²

In categorie 1 waren de initiatieven van de gemeente Eindhoven voor hun werk voor de omgevingsvisie met STOP-TPOD in het DSO, de gemeente Harderwijk met hun omgevingsvisie 2040 en de gemeente Zoetermeer met hun Omgevingsprogramma Entree Zoetermeer genomineerd. De gemeente Harderwijk heeft uiteindelijk de trofee in deze categorie gewonnen met hun integrale en toekomstgerichte Omgevingsvisie Harderwijk 2040.

In categorie 2 waren de initiatieven Omgevingsplatform Drenthe 2.0, Stadsregio Parkstad en de omgevingsvisies en de Utrechtse werkplaats Gezondheid en VTH genomineerd. De trofee in deze categorie is naar de provincie Utrecht gegaan voor de Werkplaats Gezondheid en VTH. Hun initiatief verbindt gezondheid nadrukkelijk met vergunningverlening, toezicht en handhaving.

In categorie 3 waren de gemeente Pijnacker-Nootdorp met de wijziging omgevingsplan STOP-TPOD in het DSO, de Friese OmgevingsChat en het Waterschap Hollandse Delta genomineerd. De gemeente Pijnacker-Nootdorp won in deze categorie met een vooruitstrevende wijziging van het omgevingsplan op basis van het STOP-TPOD-formaat.

In categorie 4 waren de initiatieven van het NCOD Strategie & Leefomgeving de beleidsbot, Nest Natuurinclusief en Waterschap Vallei Veluwe x Arcadis omtrent processen projectbesluit genomineerd. De winnaar van de AdS-trofee in categorie 4 is Nest Natuurinclusief, dat met een breed toepasbare template beleidsontwikkeling rondom natuurinclusief bouwen ondersteunt.

Naast de juryprijzen kon ook het publiek stemmen. De Utrechtse werkplaats Gezondheid en VTH van de provincie Utrecht wist de vakpublieksprijs in de wacht te slepen en viel daarmee dubbel in prijzen.

¹² [Genomineerden voor laatste Aan de slag-Trofee bekend | Nieuwsbericht | Ruimtelijke ordening Nederland](#)